

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1980/66

Karar No : 1980/131

işlenmeyen, sıkıyönetim ilânına n
den olan ~~suçlar~~ suçlarla gen
ve ortak amaç içinde bağlantısı b
lunmayan suçlara ait davaların Ad
yargı yerinde görülmesi gerektiği

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : İsmail Soylu, Hamdi Ragıp Gürelman, Osman Ayhan Eryiğit.

O L A Y : Yalova Kaymakamlığı'nın, 1630 sayılı "Dernekler Yasası'nın 42.

maddesine göre verdiği izin üzerine 24.12.1978 günü Ülkücü Gençlik Derneği Yalova şubesi zabıtaca aranmış, dernekte; dernek üyesi olmayan kişilerle, bu kişilerden birine ait olduğu saptanan tabanca bulunmuştur. Yalova Cumhuriyet Savcılığı 26.12.1978 günü 1978/287 sayılı iddianamesinde, dernek yöneticilerinden İsmail Soylu ve Hamdi Ragıp Gürelman'ın Dernekler Kanununa aykırı davranmaktan, 1630 sayılı Yasa'nın 39. maddesine yollanmasıyla 69. maddesinde, Osman Ayhan Eryiğit'in ise 6136 sayılı Yasa'ya aykırı davrandığından aynı yasanın değişik 13. ve Türk Ceza Yasası'nın 36. maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle Yalova Asliye Ceza Mahkemesi'ne kamu dava açmıştır. Dernekte bulunan dernek üyesi olmayan kişiler hakkında da "Kısmi takipsizlik kararı" vermiştir.

Yalova Asliye Ceza Mahkemesi, 5.6.1979 gününde, 1978/347-1979/83 sayı ile: "Dernekte bulunan tabancanın hangi maksatla dernekte bulundurulduğu tahkike muhtaç olup bunun takdiri de mahkememiz görevi dışında bulunmaktadır" gerekçesiyle ve suç sıkıyönetim ilânına neden olan fiillerden olmakla 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun 15. maddesine dayanılarak görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi, 8.8.1979 gününde, 1979/9491 sayı ile, Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinin görevlerininin 1402 sayılı Yasa'nın 13. ve 15. maddelerinde belirlendiği, sıkıyönetim ilânına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararında Sıkıyönetim'in; Anayasa'nın tanıdığı hür demokratik düzeni, temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet eylemlerinin kesin belirtilerin ortaya çıkması nedeniyle ilân edildiği, bu bakımdan sıkıyönetim mahkemelerinin bakacağı davaların konusunun, sıkıyönetim ilân sebebiyle ilgili olması gerektiği, sıkıyönetim ilânından önce ve sıkıyönetim ilân sebebinden ayrı olarak işlenen örgütsel niteliği içeriği olmayan davaların sıkıyönetim mahkemelerinin görevi dışında kaldığı, sanıklara yüklenen suçların, sıkıyönetim ilânına neden olan yaygın şiddet eylemi niteliğince

olmadığı ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde el konulan herhangi bir dava ile ilişkisini gösteren kanıt bulunmadığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece Yalova Asliye Ceza Mahkemesi ile İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin; tarafları, nedeni ve konusu aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve buna ilişkin kararların kesinleşmiş olması nedeniyle sözü edilen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE CERİHKE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Başkan Ahmet H. Boyacıoğlu, Üye Fethi Özduval, İsmail Oğuz, Orhan Erdem, Şeref Tolungüç, Servet Tüzün ve İsmet Onur'un katıldığı 5.5.1980 günlü oturumda, geçici raportör Danıştay Yardımcısı M.İlhan Dinç'in düzenlediği rapor ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Adli Yargı, Askeri Yargı tay Başsavcılığı'nın Askeri Yargı'nın görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; oturuma, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Canioğlu ile Askeri Yargı tay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Yavuz Öğüt'ün davada Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç sıkıyönetim ilânından önce işlenmiştir. Bu durumda görevli yargı yerinin belirlenmesi için Anayasa'nın 124., ve 1402 sayılı Yasa'nın 13. ve 15. maddeleri birlikte değerlendirilmelidir.

Gerek Anayasa'nın sıkıyönetim ilân nedenlerini belirten 124., gerek sıkıyönetim mahkemelerinin görevlerini belirleyen 1402 sayılı Yasa'nın 13. ve 15. maddeleri karşısında olay kısmında oluş biçimi açıklanarak dernek üyesi olmayan kişilerin dernekte bulundurulması ile oluşan 1630 sayılı Yasa'ya aykırı davranma ve bu kişilerden birine ait tabanca bulunması biçiminde beliren 6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranma suçlarının, sıkıyönetim ilânına neden olan Anayasa'nın tanıdığı hür demokratik düzeni veya temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet eylemleri niteliğinde, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olduğu yolunda, politik veya ideolojik bir saikle işlendiği hususlarında dosyada yeterli kanıt bulunmadığına göre bu davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenlerle Yalova Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Yalova Asliye Ceza Mahkemesi'nin 5.6.1979 günlü 1978/347 esas, 1979/83 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 5.5.1980 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

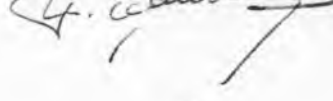
Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Pethi Özdural

Üye

İsmail Oğuz

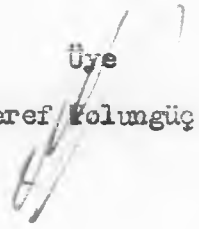
Üye

Orhan Erdem

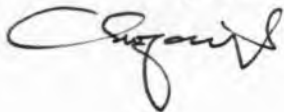
Üye

Şeref Kolungüç

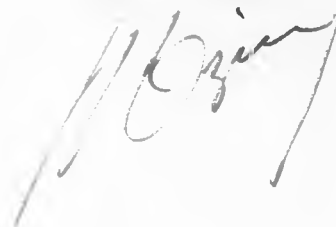
Bu kararın Resmi Gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

Üye

Servet Tüzün

Üye

İsmet Onur

21.5
A.